

Sygn. akt I NSK 78/21

POSTANOWIENIE

Dnia 18 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Czubik

w sprawie z powództwa K. sp. z o.o. z siedzibą w J.
przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki
o wymierzenie kary pieniężnej
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 18 maja 2022 r.
skargi kasacyjnej strony powodowej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
VII Wydział Gospodarczy i Własności Intelektualnej
z dnia 11 marca 2021 r., sygn. akt VII AGa 21/20

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od K. sp. z o.o. z siedzibą w J. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Decyzją z 2 czerwca 2017 r., OWR.[...], Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dalej jako: „Prezes URE” lub „pozwany”), działając w oparciu o przepisy art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz.U. Nr 54, poz. 348 ze zm.; dalej jako: „p.e.”) w związku z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz.U. Nr 133, poz. 924) oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r.

Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. Nr 30, poz. 168 ze zm.) w związku z art. 30 ust. 1 p.e., po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej, orzekł, że: 1. K. sp. z o.o. z siedzibą w J. (dalej jako: „powód”, „powodowa Spółka”, „Skarżąca”) w dniach 10-12 sierpnia 2015 r., w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego przy ul. W. w J., naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 p.e., co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy; 2. za działanie wymienione w punkcie 1 wymierzył K. sp. z o.o. z siedzibą w J. karę pieniężną w kwocie 39 696,00 zł.

Po rozpoznaniu odwołania powodowej Spółki od ww. decyzji Prezesa URE, Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyrokiem z 5 listopada 2019 r., XVII AmE 268/17: 1) zmienił zaskarżoną decyzję w punkcie 1 w ten sposób, że orzekł, że K. sp. z o.o. z siedzibą w J. w dniu 12 sierpnia 2015 r., w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w J. przy ul. W., naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 ustawy – Prawo energetyczne, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy; 2) zmienił zaskarżoną decyzję w punkcie 2 w ten sposób, że obniżył wysokość kary pieniężnej nałożonej na K. sp. z o.o. z siedzibą w J. do kwoty 1 341,00 zł; 3) zasądził od Prezesa URE na rzecz K. sp. z o.o. z siedzibą w J. kwotę 837 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Po rozpoznaniu apelacji pozwanego, Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z 11 marca 2021 r., VII AGa 21/20: I. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że: a) w punkcie pierwszym i drugim oddalił odwołanie w całości; b) w punkcie trzecim zasądził od K. sp. z o.o. z siedzibą w J. na rzecz Prezesa URE kwotę 720 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania; II. zasądził od K. sp. z o.o. z siedzibą w J. na rzecz Prezesa URE kwotę 540 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Pismem z 12 listopada 2021 r. powodowa Spółka złożyła skargę kasacyjną, zaskarżając powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie w całości.

Podstawą, na której oparto skargę kasacyjną, było naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.) – polegającą na przyjęciu takiej wykładni przepisów art. 56 ust. 1 pkt 3a w zw. z art. 11d ust. 3 w zw. z art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e., która pozwala na ukaranie podmiotów

niestosujących się do ograniczeń na mocy art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e., mimo że norma sankcjonująca art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. nie zawierała odniesienia do art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. przed nowelizacją z 3 lipca 2021 r., czyli już po dniu wyrokowania.

W oparciu o powyższy zarzut, na podstawie art. 398⁴ § 1 pkt 3 i art. 398¹⁵ § 1 w zw. z art. 108 § 2, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., powodowa Spółka wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go orzeczenia Sądu I instancji i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

W oparciu o dyspozycję art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wniesiono o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości.

Powyższy wniosek został doprecyzowany i rozwinięty w uzasadnieniu skargi kasacyjnej. Zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oraz z powołaniem się na art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. powodowa Spółka wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, a to art. 56 ust. 1 pkt 3a w zw. z art. 11d ust. 3 w zw. z art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podano, że w niniejszej sprawie konieczne jest rozważenie czy przepis art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. w brzmieniu sprzed nowelizacji z 3 lipca 2021 r., tj. niezawierający odniesienia do art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e., pozwalał na ukaranie podmiotu niestosującego się do ograniczeń na mocy art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e., czy też stało się to możliwe dopiero po nowelizacji z 3 lipca 2021 r.

Jak wskazała powodowa Spółka, przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. nie był uwzględniony w treści normy zawierającej sankcję, tj. art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. przed ww. nowelizacją. Nałożenie kary w przypadku niezastosowania się do ograniczeń wprowadzonych na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. wymagałoby zastosowania przez organ wykładni rozszerzającej art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e., co należy uznać za niedopuszczalne. Skarżąca podniosła dalej m.in., że z wyrażonej w art. 2 Konstytucji RP zasady demokratycznego państwa prawnego wynika wymóg określoności przepisów, które muszą być formułowane w sposób poprawny, precyzyjny i jasny, a standard ten wzmocniony jest w odniesieniu do niektórych

gałęzi prawa i zagadnień prawnych, takich jak prawo karne, prawo daninowe, ograniczenia praw i wolności gwarantowanych konstytucyjnie. Kategorycznie niedopuszczalnym jest odwoływanie się do wykładni rozszerzającej w kontekście stosowania przepisów traktujących o administracyjnych karach pieniężnych, do których istoty należy represyjny charakter.

Mając powyższe na uwadze, zdaniem Skarżącej, konieczne jest dokonanie wykładni wskazanych powyżej przepisów prawa.

Pismem z 20 grudnia 2021 r. odpowiedź na skargę kasacyjną złożył Prezes URE, wnosząc o: 1. wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie 2. oddalenie skargi kasacyjnej w całości oraz w każdym z ww. rozstrzygnięć o: 3. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed Sądem Najwyższym, według norm przepisanych. W uzasadnieniu swego pisma pozwany zawarł argumentację dotyczącą niezasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (s. 2-5 odpowiedzi na skargę kasacyjną).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie wypełnia ustawowych przesłanek koniecznych dla przyjęcia jej do rozpoznania.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania Skarżąca oparła na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub

podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07). Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (postanowienia Sądu Najwyższego z 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08; por. postanowienie Sądu Najwyższego z 31 stycznia 2022 r., I CSK 276/22).

Powołana przez powodową Spółkę przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, a to art. 56 ust. 1 pkt 3a w zw. z art. 11d ust. 3 w zw. z art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. – nie znajduje usprawiedliwionych podstaw.

Sąd Najwyższy wskazuje, że interpretacja powołanych przez Skarżącą przepisów (w brzmieniu znajdującym zastosowanie w niniejszej sprawie) nie budzi obecnie poważniejszych wątpliwości w judykaturze. Jak wskazał Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z 2 lipca 2021 r., XVII AmE 335/19, „niezastosowanie się przez odbiorcę energii elektrycznej do ograniczeń w jej dostarczaniu i poborze, wprowadzonych 10 sierpnia 2015 r. na polecenie OSP w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. w zw. z art. 11d ust. 3 p.e., stanowi podstawę do nałożenia na ten podmiot sankcji przewidzianej w 56 ust. 1 pkt 3a p.e.”. Niedostosowanie się przez odbiorcę do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo energetyczne stanowi jednocześnie o naruszeniu ograniczeń wynikających z art. 11d ust. 3 ww. ustawy. Przedstawiona powyżej wykładnia nie ma przy tym charakteru rozszerzającego i nie prowadzi do przyjęcia szerszej odpowiedzialności powoda niż wynikająca z treści art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. Jej przeprowadzenie wymaga jedynie odwołania się do znaczenia pojęć występujących w ustawie Prawo energetyczne, które ta ustawa precyzyjnie definiuje. Wykładnia ta jest też niewątpliwie zgodna z ogólnymi założeniami ustawy, z których jednym z istotniejszych jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej (art. 1 ust. 2 p.e.). Brak sankcji za

niestosowanie się przez odbiorców do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej mógłby uniemożliwić osiągnięcie tych celów (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 24 marca 2021 r., VII AGa 729/19). Powyższe stanowisko przyjmuje także dalsze orzecznictwo (zob. m.in. wyrok Sądu Okręgowego – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 23 lutego 2021 r., XVII AmE 101/19 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 10 marca 2020 r., VII AGa 366/19).

Względnie konsekwentna linia orzecznicza sądów powszechnych w odniesieniu do analizowanych przepisów przesądziła o wydaniu przez Sąd Najwyższy postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1 sentencji).

O kosztach postępowania kasacyjnego (pkt 2 sentencji) orzeczono na podstawie art. 98 i 99 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c., z uwzględnieniem § 14 ust. 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 265).